

32013L0037

27.6.2013.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 175/1

DIREKTIVA 2013/37/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 26. lipnja 2013.****o izmjeni Direktive 2003/98/EZ o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

(1) Dokumenti koje stvaraju tijela javnog sektora država članica predstavljaju opsežan, raznolik i vrijedan izvor informacija koji može koristiti ekonomiji znanja.

(2) Direktivom 2003/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenoga 2003. o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora ⁽³⁾ utvrđuje se minimalni skup pravila kojima se uređuju ponovna uporaba i praktični načini olakšavanja ponovne uporabe postojećih dokumenata u posjedu tijela javnog sektora država članica.

(3) Politika otvorenih podataka koja potiče široku dostupnost i ponovnu uporabu informacija javnog sektora za privatnu ili komercijalnu uporabu s minimalnim

pravnim, tehničkim ili financijskim ograničenjima ili bez njih, a koja promiče kruženje informacija ne samo za gospodarske subjekte već i za javnost, može igrati važnu ulogu u razvoju novih usluga koje se temelje na novim načinima objedinjavanja i uporabe tih informacija, pospješiti gospodarski rast i poticati društvenu angažiranost. Međutim, za to su potrebni podjednaki konkurentski uvjeti na razini Unije s obzirom na to je li ponovna uporaba dokumenata odobrena ili ne, što se ne može postići ako se ponovna uporaba određuje različitim pravilima i praksama dotičnih država članica ili tijela javnog sektora.

(4) Omogućivanje ponovne uporabe dokumenata u posjedu tijela javnog sektora predstavlja dodatnu vrijednost za ponovne korisnike, krajnje korisnike i za društvo općenito, a u mnogim slučajevima i za samo javno tijelo tako što promiče transparentnost i pouzdanost te omogućuje povratnu informaciju od ponovnog korisnika i krajnjeg korisnika omogućujući dotičnom tijelu javnog sektora poboljšanje kvalitete prikupljenih informacija.

(5) Od usvajanja prvog skupa pravila o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora u 2003., količina podataka u svijetu, uključujući javne podatke, eksponencijalno je porasla, a nastaju i sakupljaju se nove vrste podataka. Usporedno, svjedoci smo neprekinutom razvoju tehnologija za analizu, iskorištavanje i obradu podataka. Ovakav brzi tehnološki razvoj omogućuje stvaranje novih usluga i aplikacija koje se temelje na uporabi, grupiranju ili kombiniranju podataka. Pravila usvojena 2003. više ne idu u korak s ovim brzim promjenama te se stoga gospodarske i društvene prednosti koje donosi ponovna uporaba javnih podataka ne iskorištavaju.

(6) Istodobno, države članice su u skladu s Direktivom 2003/98/EZ utvrdile politike ponovne uporabe, a neke od njih usvojile su ambiciozne pristupe otvorenih podataka kako bi olakšale ponovnu uporabu dostupnih javnih podataka građanima i kompanijama iznad minimalne razine koju se utvrđuje tom Direktivom. Kako bi se

⁽¹⁾ SL C 191, 29.6.2012., str. 129.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. lipnja 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 20. lipnja 2013.

⁽³⁾ SL L 345, 31.12.2003., str. 90.

spriječila različita pravila u različitim državama članicama koja služe kao prepreka međugraničnoj ponudi proizvoda i usluga te da se omogući ponovna uporaba usporredivih skupova javnih podataka za sveeuropske aplikacije koje se na njima temelje, potrebna je minimalna usklađenost kako bi se utvrdilo koji su javni podaci dostupni za ponovnu uporabu na unutarnjem tržištu informacija, u skladu s važećim režimom pristupa.

- (7) Direktiva 2003/98/EZ ne sadrži obvezu u pogledu pristupa dokumentima ili obvezu da omogući ponovnu uporabu dokumenata. Odluka odobriti li ili ne ponovnu uporabu prepuštena je dotičnim državama članicama ili tijelu javnog sektora. Istodobno, Direktivom 2003/98/EZ nadograđuju se nacionalna pravila o pristupu dokumentima te se stoga, na temelju te Direktive, ne zahtijeva omogućavanje ponovne uporabe dokumenata kada je pristup ograničen (na primjer, nacionalna pravila ograničavaju pristup građanima ili kompanijama koje pokazuju naročit interes za pristup dokumentima) ili isključen (na primjer, nacionalna pravila isključuju pristup zbog osjetljive prirode dokumenata koji se temelje, između ostalog, na nacionalnoj sigurnosti, obrani, javnoj sigurnosti). Neke države članice izričito su vezale pravo na ponovnu uporabu s pravom pristupa tako da se svi općenito dostupni dokumenti mogu ponovno koristiti. U drugim državama članicama veza između dva skupa pravila je manje jasna te to predstavlja izvor pravne nesigurnosti.
- (8) Direktivu 2003/98/EZ bi stoga trebalo izmijeniti kako bi se utvrdila jasna obveza država članica da daju sve dokumente na ponovnu uporabu, osim kad pristup ograničavaju ili isključuju nacionalna pravila o pristupu dokumentima ili kad podliježe drugim izuzećima utvrđenima ovom Direktivom. Izmjenama koje donosi ova Direktiva ne želi se definirati ili promijeniti režime pristupa država članica koji ostaju njihova odgovornost.
- (9) Uzimajući u obzir pravo Unije i međunarodne obveze država članica i Unije, posebno na temelju Bernske konvencije za zaštitu književnih i umjetničkih djela i Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva, dokumenti na koje treće strane imaju pravo intelektualnog vlasništva trebali bi biti isključeni iz područja primjene Direktive 2003/98/EZ. Ako je treća strana bila prvi vlasnik prava intelektualnog vlasništva za dokument koji je u posjedu knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeje i arhive, i razdoblje zaštite tih prava nije isteklo, za potrebe ove Direktive taj bi dokument trebalo smatrati dokumentom na koji treća strana polaže pravo intelektualnog vlasništva.
- (10) Direktiva 2003/98/EZ trebala bi se primjenjivati na dokumente koje dotična tijela javnog sektora pružaju kao dio njihovih javnih zadaća kako je to definirano zakonodavstvom ili drugim obvezujućim pravilima država članica. Ako ta pravila ne postoje, javne zadaće trebale bi se odrediti u skladu s uobičajenom administrativnom praksom država članica, pod uvjetom da je područje primjene javnih zadaća transparentno i podložno preispitivanju. Javne zadaće mogle bi se definirati općenito ili za svaki slučaj posebno za pojedinačna tijela javnog sektora.
- (11) Ovu bi Direktivu trebalo provesti i primijeniti u cijelosti u skladu s načelima koja se odnose na zaštitu osobnih podataka u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka⁽¹⁾. Posebno treba napomenuti da bi, u skladu s tom direktivom, države članice trebale odrediti uvjete pod kojima je obrada osobnih podataka zakonita. Nadalje, jedno od načela te direktive je da se nakon prikupljanja osobni podaci ne smiju obrađivati na način koji je nespojiv s navedenim, izričitim i zakonitim namjenama za koje su ti podaci sakupljeni.
- (12) Direktiva 2003/98/EZ ne bi smjela dovesti u pitanje prava, uključujući ekonomska i moralna prava koja zaposlenici tijela javnog sektora uživaju u skladu s nacionalnim pravilima.
- (13) Osim toga, dotično tijelo javnog sektora trebalo bi zadržati pravo uporabe dokumenta koji je stavljen na raspolaganje za ponovnu uporabu.
- (14) Područje primjene Direktive 2003/98/EZ trebalo bi proširiti na knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeje i arhive.
- (15) Jedan od glavnih ciljeva uspostave unutarnjeg tržišta je stvaranje pogodnih uvjeta za razvoj usluga diljem Unije. Knjižnice, muzeji i arhivi pohranjuju značajnu količinu vrijednih izvora informacija javnog sektora, posebno od kada su projekti digitalizacije umnožili količinu digitalne građe u javnom sektoru. Te zbirke kulturne baštine i s njima povezani metapodaci potencijalna su osnova za proizvode i usluge digitalnog sadržaja i imaju ogroman potencijal za inovativnu ponovnu uporabu u područjima kao što su učenje i turizam. Šire mogućnosti ponovne uporabe javnog kulturnog materijala bi, između ostalog, trebale omogućiti kompanijama Unije da iskoriste svoj potencijal i prospješe gospodarski rast i stvaranje radnih mjesta.

⁽¹⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

- (16) U državama članicama postoje znatne razlike u pravilima i praksama iskorištavanja javnih kulturnih resursa, što predstavlja zapreku ostvarivanju gospodarskog potencijala tih resursa. Budući da knjižnice, muzeji i arhivi nastavljaju ulagati u digitalizaciju, mnogi od njih već su omogućili ponovnu uporabu njihovih javno dostupnih sadržaja, a mnogi nastoje pronaći mogućnosti za ponovnu uporabu njihovog sadržaja. Međutim, budući da djeluju u različitim regulatornim i kulturnim okolinama, prakse kulturnih ustanova u iskorištavanju sadržaja razvile su se različito.
- (17) S obzirom na to da razlike u nacionalnim pravilima i praksama ili pomanjkanje jasnoće sprečavaju neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta i pravilan razvoj informacijskog društva u Uniji, trebalo bi poduzeti minimalno usklađivanje nacionalnih pravila i praksi u vezi s ponovnom uporabom javnog kulturnog materijala u knjižnicama, muzejima i arhivima.
- (18) Širenje područja primjene Direktive 2003/98/EZ trebalo bi ograničiti na tri vrste kulturnih ustanova – knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeje i arhive budući da njihove zbirke jesu i sve će više biti vrijedan materijal za ponovnu uporabu u mnogim proizvodima kao što su mobilne aplikacije. Ostale vrste kulturnih ustanova (poput orkestara, opera, baleta i kazališta), uključujući i arhive koji su dio tih ustanova, trebale bi ostati izvan područja primjene zbog njihovih specifičnosti „izvođačke umjetnosti”. Njihovo uključivanje u područje primjene imalo bi mali učinak budući da je gotovo čitav njihov materijal obuhvaćen pravom intelektualnog vlasništva treće strane te bi stoga ostao izvan područja primjene te Direktive.
- (19) Digitalizacija je važno sredstvo osiguravanja većeg pristupa i ponovne uporabe kulturnog materijala za obrazovanje, posao ili slobodno vrijeme. Ona također pruža značajne gospodarske prilike omogućujući lakšu integraciju kulturnog materijala u digitalne usluge i proizvode te tako pospješuje stvaranje i rast radnih mjesta. Ti su aspekti između ostalog bili istaknuti u Rezoluciji Europskog parlamenta od 5. svibnja 2010. „Europeana – sljedeći koraci”⁽¹⁾, Preporuci Komisije 2011/711/EZ od 27. listopada 2011. o digitalizaciji i dostupnosti kulturnih materijala putem interneta te digitalnom očuvanju podataka⁽²⁾ i Zaključcima Vijeća od 10. svibnja 2012. o digitalizaciji i dostupnosti kulturnih materijala putem interneta te digitalnom očuvanju podataka⁽³⁾. Ti dokumenti definiraju korak dalje u postupanju s pravnim, financijskim i organizacijskim aspektima digitalizacije europske kulturne baštine i njezinog stavljanja na internet.
- (20) Kako bi se olakšala ponovna uporaba, tijela javnog sektora trebali bi, gdje je to moguće i prikladno, staviti dokumente na raspolaganje putem otvorenih i strojno čitljivih formata zajedno s njihovim metapodacima, na najvišoj razini preciznosti i granularnosti, u formatu koji osigurava interoperabilnost, npr. obrađujući ih na način koji je u skladu s načelima koja reguliraju zahtjeve za usklađenošću i uporabljivošću za prostorne informacije u skladu s Direktivom 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj Zajednici (INSPIRE)⁽⁴⁾.
- (21) Trebalo bi smatrati da je dokument u strojno čitljivom obliku ako je u obliku datoteke strukturirane tako da se programske aplikacije mogu lako identificirati, prepoznati te iz nje izvaditi specifične podatke. Podaci kodirani u datotekama koje su u strojno čitljivom obliku su strojno čitljivi podaci. Strojno čitljivi oblici mogu biti otvoreni ili zaštićeni; u formalnom standardu ili ne. Za dokumente kodirane u obliku datoteke koja ograničava automatsku obradu, budući da se podaci ne mogu ili ne mogu lako iz nje izvaditi, ne bi se trebalo smatrati da su u strojno čitljivom obliku. Države članice prema potrebi bi trebale poticati uporabu otvorenih, strojno čitljivih oblika.
- (22) Kada tijela javnog sektora naplaćuju ponovnu uporabu dokumenata, te bi se pristojbe trebale načelno ograničiti samo na granične troškove. Međutim, trebalo bi uzeti u obzir potrebu da se ne ometa normalan rad tijela javnog sektora od kojih se zahtijeva da ostvare prihod kako bi pokrile značajan dio svojih troškova koji se odnose na obavljanje njihovih javnih zadaća ili troškova vezanih uz prikupljanje, proizvodnju, reprodukciju i širenje određenih dokumenata stavljenih na raspolaganje za ponovnu uporabu. U takvim slučajevima, tijela javnog sektora trebala bi imati mogućnost naplate koja je viša od graničnih troškova. Te bi pristojbe trebalo odrediti u skladu s objektivnim, transparentnim i provjerljivim kriterijima, a ukupan prihod od isporuke dokumenata i omogućivanja njihove ponovne uporabe ne bi trebao premašivati trošak sakupljanja, proizvodnje, reprodukcije i širenja, uključujući razuman povrat uloženog. Zahtjev za ostvarivanje prihoda koji bi pokrio značajan dio troškova tijela javnog sektora vezanih uz izvođenje njihovih javnih zadaća ili troškove vezane uz prikupljanje, proizvodnju, reprodukciju i širenje određenih dokumenata, ne mora biti pravni zahtjev već može proizlaziti, na primjer, iz administrativne prakse država članica. Takav bi zahtjev države članice trebale redovno preispitivati.

⁽¹⁾ SL C 81, E, 15.3.2011., str. 16.

⁽²⁾ SL L 283, 29.10.2011., str. 39.

⁽³⁾ SL C 169, 15.6.2012., str. 5.

⁽⁴⁾ SL L 108, 25.4.2007., str. 1.

- (23) Knjižnice, muzeji i arhivi također bi trebali imati mogućnost naplate koja je viša od graničnih troškova kako se ne bi ometao njihov normalan rad. U slučaju takvih tijela javnog sektora, ukupan prihod od isporuke dokumenata i omogućivanja njihove ponovne uporabe tijekom odgovarajućeg obračunskog razdoblja ne bi trebao premašivati trošak prikupljanja, proizvodnje, reprodukcije, širenja, očuvanja i prava na otpis, uključujući razuman povrat uloženog. Prilikom izračuna razumnog povrata uloženog, za knjižnice, muzeje i arhive, imajući u vidu njihove posebnosti, mogle bi se uzimati u obzir pristojbe koje za ponovnu uporabu identičnih ili sličnih dokumenata zaračunava privatni sektor.
- (24) Gornje granice pristojbi, utvrđenih ovom Direktivom, ne dovode u pitanje pravo država članica da primjene niže pristojbe ili ne vrše naplatu pristojbi.
- (25) Države članice trebale bi utvrditi kriterije naplate koja je viša od graničnih troškova. U tom pogledu države članice mogu, na primjer, utvrditi kriterije u nacionalnim pravilima ili odrediti odgovarajuće tijelo ili tijela nadležna za utvrđivanje takvih kriterija, osim samog tijela javnog sektora. Takvo tijelo trebalo bi biti organizirano u skladu s ustavnim i pravnim sustavom država članica. To bi moglo biti postojeće tijelo s proračunskim izvršnim ovlastima i pod političkom odgovornošću.
- (26) U vezi s bilo kojom ponovnom uporabom dokumenta, tijela javnog sektora mogu prema potrebi putem dozvole postaviti uvjete, kao što je navođenje izvora te je li ponovni korisnik modificirao dokument na bilo koji način. Svaka dozvola za ponovnu uporabu informacija javnog sektora trebala bi u svakom slučaju što manje ograničavati ponovnu uporabu, na primjer ograničiti uvjete samo na navođenje izvora. Otvorene dozvole dostupne *online*, koje omogućuju veća prava ponovne uporabe bez tehnoloških, financijskih ili geografskih ograničenja i ovisе o otvorenim oblicima datoteka, trebale bi s tim u vezi igrati važnu ulogu. Države članice trebale bi stoga poticati uporabu otvorenih dozvola koje bi s vremenom postale uobičajena praksa širom Unije.
- (27) Komisija je poticala izradu internetskog preglednika informacija javnog sektora koji sadrži bitne pokazatelje uspješnosti ponovne uporabe informacija javnog sektora u svim državama članicama. Redovno ažuriranje tog preglednika doprinijet će razmjeni informacija među državama članicama i dostupnosti informacija o politikama i praksama širom Unije.
- (28) Pravni lijekovi trebali bi uključivati mogućnost preispitivanja od strane nepristranog tijela nadležnog za pravnu zaštitu. To tijelo moglo bi biti već postojeće nacionalno tijelo poput nacionalnog tijela nadležnog za tržišno natjecanje, nacionalnog tijela za pristup dokumentima ili nacionalnog sudskog tijela. To bi tijelo trebalo biti organizirano u skladu s ustavnim i pravnim sustavima državama članica i ne bi trebalo dovesti u pitanje bilo koje pravne lijekove koji su na raspolaganju podnositeljima zahtjeva za ponovnu uporabu. Međutim, ono bi se trebalo razlikovati od mehanizma države članice koji utvrđuje kriterije za naplatu koja je viša od graničnih troškova. Pravni lijekovi trebali bi uključivati mogućnost preispitivanja negativnih odluka, no također i odluka koje, iako dozvoljavaju ponovnu uporabu, još uvijek mogu utjecati na podnositelja zahtjeva na drugi način, posebno primjenom pravila o naplati. Proces preispitivanja trebao bi biti brz, u skladu s potrebama tržišta koje se ubrzano mijenja.
- (29) Prilikom uspostave načela o ponovnoj uporabi dokumenata trebalo bi poštovati pravila tržišnog natjecanja izbjegavajući koliko je god to moguće isključive dogovore između tijela javnog sektora i privatnih partnera. Međutim, kako bi se osigurala usluga u interesu javnosti, ponekad je nužno isključivo pravo ponovne uporabe dokumenata javnog sektora. To između ostalog može biti slučaj ako niti jedan komercijalni izdavač ne želi objaviti informaciju bez takvog isključivog prava. Kako bi se i taj aspekt uzeo u obzir, Direktiva 2003/98/EZ dopušta isključive dogovore, koji podliježu redovnom preispitivanju, kada je isključivo pravo nužno za pružanje usluge od javnog interesa.
- (30) S obzirom na proširenje područja primjene Direktive 2003/98/EZ na knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeje i arhive, primjereno je uzeti u obzir trenutačne razlike u državama članica u pogledu digitalizacije kulturnih resursa, koje se postojećim pravilima te direktive ne mogu učinkovito prilagoditi isključivim dogovorima. Postoje brojni dogovori o suradnji između knjižnica, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeja, arhiva i privatnih partnera koji uključuju digitalizaciju kulturnih resursa, dajući isključiva prava privatnim partnerima. Praksa je pokazala da takva javno-privatna partnerstva mogu olakšati korisnu uporabu kulturnih zbirki te u isto vrijeme ubrzati pristup javnosti kulturnom naslijeđu.
- (31) Kada se isključivo pravo odnose na digitalizaciju kulturnih resursa, može biti potrebno određeno razdoblje isključivosti kako bi se privatnom partneru dala mogućnost da povрати svoje ulaganje. Međutim, to bi razdoblje trebalo biti vremenski ograničeno i što je moguće kraće, kako bi se poštovalo načelo prema kojem bi javno dostupni materijal ostao javan i nakon što je digitaliziran. Razdoblje isključivog prava na digitalizaciju kulturnih resursa općenito ne bi smjelo biti dulje od 10 godina. Svako razdoblje isključivosti dulje od 10 godina trebalo bi biti podložno preispitivanju, uzimajući u obzir tehnološke, financijske i administrativne promjene okoline od trenutka sklapanja dogovora. Povrh toga, svako javno

- privatno partnerstvo za digitalizaciju kulturnih izvora trebalo bi omogućiti partnerskoj kulturnoj ustanovi neograničena prava u pogledu uporabe digitaliziranih kulturnih resursa nakon isteka partnerstva.
- (32) Kako bi se uzeli u obzir ugovori i ostali sporazumi koji daju isključiva prava i koji su sklopljeni prije stupanja na snagu ove Direktive, trebalo bi utvrditi odgovarajuće prijelazne mjere kako bi se zaštitili interesi predmetnih stranaka kada njihova isključiva prava ne ispunjavaju uvjete za izuzeća odobrena u skladu s ovom Direktivom. Te bi prijelazne mjere trebale omogućiti da isključiva prava stranaka traju do kraja važenja ugovora ili, u slučaju ugovora na neodređeno vrijeme ili ugovora s vrlo dugim trajanjem, da traju dovoljno dugo kako bi se strankama omogućilo da poduzmu odgovarajuće mjere. Te prijelazne mjere ne bi se trebale primjenjivati na ugovore ili druge sporazume sklopljene nakon stupanja ove Direktive na snagu, ali prije primjene nacionalnih mjera kojima se ova Direktiva prenosi, kako bi se izbjegle situacije u kojima se sklapaju ugovori ili drugi dugoročni sporazumi koji nisu u skladu s ovom Direktivom radi zaobilaženja budućih nacionalnih prijelaznih mjera koje se trebaju donijeti. Ugovori i ostali sporazumi sklopljeni nakon stupanja ove Direktive na snagu, ali prije datuma početka primjene nacionalnih prijelaznih mjera trebali bi stoga biti u skladu s ovom Direktivom od datuma početka primjene nacionalnih mjera kojima se prenosi ova Direktiva.
- (33) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, to jest olakšati stvaranje širom Unije informacijskih proizvoda i usluga koji se temelje na dokumentima javnog sektora, osigurati učinkovitu prekograničnu uporabu dokumenata za informacijske proizvode i usluge javnog sektora s dodanom vrijednosti od strane privatnih kompanija s jedne strane, posebno malih i srednjih poduzeća, te od strane građana s druge strane, kako bi se olakšao slobodan protok informacija i komunikacija, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog sveeuropskog cilja predložene mjere oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (34) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i pridržava se načela posebno priznatih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, uključujući zaštitu osobnih podataka (članak 8.) i pravo na vlasništvo (članak 17.). Ništa u ovoj Direktivi ne smije se tumačiti ili provoditi na način koji nije u skladu s Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.
- (35) Potrebno je osigurati da države članice obavješćuju Komisiju o opsegu ponovne uporabe informacija javnog sektora, uvjetima na temelju kojih je uporaba omogućena i načinima pravne zaštite.
- (36) Komisija bi trebala pomoći državama članicama u provedbi ove Direktive na dosljedan način dajući smjernice, posebno o preporučenim standardnim dozvolama, skupovima podataka i naplati ponovne uporabe dokumenata, nakon savjetovanja sa zainteresiranim stranama.
- (37) Direktivu 2003/98/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Direktiva 2003/98/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Članak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) dokumente čija je opskrba izvan područja primjene javne zadaće dotičnih tijela javnog sektora kako je određeno zakonom ili drugim obvezujućim pravilima u državi članici ili, u nedostatku takvih pravila, kako je određeno u skladu sa zajedničkom upravnom praksom u dotičnoj državi članici, pod uvjetom da je područje primjene transparentno i podložno preispitivanju.”;

ii. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) dokumente kojima se ne može pristupiti na temelju režima pristupa u državi članici, uključujući zbog:

— zaštite nacionalne sigurnosti (tj. državne sigurnosti), obrane ili javne sigurnosti,

— statističke povjerljivosti,

— komercijalne povjerljivosti (npr. poslovne ili profesionalne tajne ili tajne poduzeća);”;

iii. umeću se sljedeće točke:

- „(ca) dokumente kojima je pristup ograničen na temelju režima pristupa u državi članici, uključujući slučajeve u kojima građani ili poduzeća moraju dokazati poseban interes kako bi dobili pristup dokumentima;
- (cb) dijelove dokumenata koji sadrže samo logotipe, grbove i oznake;
- (cc) dokumente kojima se ne može pristupiti ili im je pristup ograničen na temelju režima pristupa koji ograničava pristup radi zaštite osobnih podataka, i dijelove dokumenata do kojih ti režimi dopuštaju pristup i koji sadrže osobne podatke čija je ponovna uporaba definirana zakonom kao neusklađena sa zakonodavstvom o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka;”;

iv. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

- „(e) dokumente u posjedu obrazovnih i istraživačkih ustanova, uključujući organizacije uspostavljene za prijenos rezultata istraživanja, škole i sveučilišta, osim sveučilišnih knjižnica”;

v. točka (f) zamjenjuje se sljedećim:

- „(f) dokumente u posjedu kulturnih ustanova osim knjižnica, muzeja i arhiva.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

- „3. Ova se Direktiva temelji na režimima pristupa u državama članicama i ne dovodi ih u pitanje.”;

(c) u stavku 4., riječ „Zajednice” zamjenjuje se riječju „Unije”.

2. U članku 2. dodaju se sljedeće točke:

- „6. ‚strojno-čitljiv oblik’ znači oblik datoteke strukturiran tako da ga programska aplikacija može lako identificirati, prepoznati te iz njega izvaditi specifične podatke, uključujući pojedinačne obavijesti i njihovu unutarnju strukturu;

7. ‚otvoreni oblik” znači oblik datoteke koji je neovisan od uporabljene platforme i stavljen na raspolaganje javnosti bez ograničenja koja sprečavaju ponovnu uporabu dokumenata;

8. ‚formalni otvoreni standard’ znači standard koji je donesen u pisanom obliku, detaljno određujući specifikacije zahtjeva za osiguravanje interoperabilnosti softvera;

9. ‚sveučilište’ znači bilo koje tijelo javnog sektora koje pruža poslijesrednjoškolsko obrazovanje omogućavajući akademski stupanj.”

3. Članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

Opće načelo

1. Podložno stavku 2., države članice osiguravaju da se dokumenti na koje se primjenjuje ova Direktiva u skladu s člankom 1. mogu ponovno uporabiti za komercijalne i nekomercijalne namjene u skladu s uvjetima navedenima u poglavljima III. i IV.

2. Za dokumente za koje knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeji i arhivi imaju prava intelektualna vlasništva, države članice osiguravaju da se tamo gdje je ponovna uporaba dokumenata dopuštena ti dokumenti ponovno koriste za komercijalne i nekomercijalne namjene u skladu s uvjetima navedenima u poglavljima III. i IV.”

4. U članku 4., stavci 3. i 4. zamjenjuju se sljedećim:

„3. U slučaju negativne odluke, tijela javnog sektora priopćuju podnositelju zahtjeva razloge odbijanja na temelju relevantnih odredaba režima pristupa u toj državi članici ili nacionalnih odredaba donesenih u skladu s ovom Direktivom, posebno s člankom 1. stavkom 2. točkama od (a) do (cc) ili člankom 3. Kad se negativna odluka temelji na članku 1. stavku 2. točki (b), tijelo javnog sektora uključuje upućivanje na fizičku ili pravnu osobu, ako je poznata, koja je nositelj prava ili, kao druga mogućnost, na izdavatelja dozvole od kojeg je tijelo javnog sektora dobilo odgovarajući materijal. Knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeji i arhivi ne moraju uključiti takvo upućivanje.

4. Svaka odluka o ponovnoj uporabi sadrži upućivanje na pravna sredstva za slučaj da se podnositelj zahtjeva želi žaliti na odluku. Pravna sredstva uključuju mogućnost preispitivanja od strane nepristranog tijela s odgovarajućim stručnim znanjem kao što je nacionalno tijelo za tržišno natjecanje, nacionalno tijelo za pristup dokumentima ili nacionalno sudsko tijelo čije su odluke obvezujuće za dotično tijelo javnog sektora.”

5. Članak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 5.

Dostupni formati

1. Tijela javnog sektora stavljaju na raspolaganje svoje dokumente u bilo kojem postojećem formatu ili jeziku i, kad je to moguće i prikladno, u otvorenom i strojno čitljivom obliku zajedno s njihovim metapodacima. Format i metapodaci trebaju, koliko je god to moguće, biti u skladu s formalnim otvorenim standardima.

2. Stavak 1. ne podrazumijeva obvezu tijela javnog sektora da radi ispunjavanja zahtjeva iz tog stavka stvore ili prilagode dokumente ili osiguraju isječke ako bi to uključivalo nerazmjerni napor koji nadilazi jednostavnu radnju.

3. Na temelju ove Direktive, od tijela javnog sektora ne može se zahtijevati nastavljanje izrade i pohrane određenih tipova dokumenata s namjerom ponovne uporabe takvih dokumenata od strane organizacija privatnog ili javnog sektora.”

6. Članak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 6.

Načela kojima se uređuje naplata

1. Kada se ponovna uporaba dokumenata naplaćuje, te se pristojbe ograničavaju na granične troškove nastale zbog njihove reprodukcije, davanja na uporabu i širenja.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se na sljedeće:

(a) tijela javnog sektora od kojih se zahtijeva da ostvare prihod kako bi pokrili značajan dio troškova vezanih uz izvođenje njihovih javnih zadaća;

(b) iznimno, dokumente za koje se od dotičnih tijela javnog sektora zahtijeva da ostvare dovoljan prihod kako bi pokrili značajan dio troškova vezanih uz njihovo prikupljanje, izradu, reprodukciju i širenje. Ti zahtjevi definiraju se zakonodavstvom ili drugim obvezujućim pravilima države članice. U nedostatku takvih pravila, zahtjevi se određuju u skladu s uobičajenom administrativnom praksom države članice;

(c) knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeje i arhive.

3. U slučajevima navedenima u stavku 2. točkama (a) i (b), dotična tijela javnog sektora izračunavaju ukupnu naknadu prema objektivnim, transparentnim i provjerljivim kriterijima koje određuju države članice. Ukupan prihod tih tijela od opskrbe dokumentima i omogućavanja njihove ponovne uporabe tijekom odgovarajućeg obračunskog razdoblja ne smije prelaziti troškove prikupljanja, izrade, reprodukcije i širenja zajedno s razumnim povratom ulaganja. Pristojbe se izračunavaju u skladu s računovodstvenim načelima koja se primjenjuju na dotična tijela javnog sektora.

4. Kada tijela javnog sektora zaračunavaju pristojbe u skladu sa stavkom 2. točkom (c), ukupan prihod od opskrbe dokumentima i omogućavanja njihove ponovne uporabe tijekom odgovarajućeg obračunskog razdoblja ne smije prelaziti troškove prikupljanja, reprodukcije, širenja,

očuvanja i prava na otpis, zajedno s razumnim povratom ulaganja. Pristojbe se izračunavaju u skladu s računovodstvenim načelima koja se primjenjuju na dotična tijela javnog sektora.”

7. Članak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 7.

Transparentnost

1. U slučaju standardnih pristojbi za ponovnu uporabu dokumenata koji su u posjedu tijela javnih sektora, svi primjenljivi uvjeti i stvarna suma tih pristojbi, uključujući osnovu za izračun takvih pristojbi, prethodno se utvrđuju i objavljuju, kad je to moguće i prikladno, elektroničkim putem.

2. U slučaju pristojbi za ponovnu uporabu dokumenata, osim onih iz stavka 1., tijelo predmetnog javnog sektora navodi koji su čimbenici uzeti u obzir u izračunu tih pristojbi. Predmetno tijelo javnog sektora na zahtjev također navodi način na koji su te pristojbe bile izračunane u vezi s određenim zahtjevom za ponovnu uporabu.

3. Zahtjevi iz članka 6. stavka 2. točke (b) prethodno se utvrđuju. Kad je to moguće i prikladno, objavljuju se elektroničkim putem.

4. Tijela javnog sektora osiguravaju da se podnositelji zahtjeva za ponovnu uporabu dokumenata informiraju o pravnim sredstvima u vezi s odlukama ili praksama koje na njih utječu.”

8. U članku 8. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Tijela javnog sektora mogu bezuvjetno dozvoliti ponovnu uporabu dokumenata ili prema potrebi mogu dozvolom odrediti uvjete. Ti uvjeti ne smiju nepotrebno ograničavati mogućnosti ponovne uporabe i ne smiju se upotrijebiti za ograničenje tržišnog natjecanja.”

9. Članak 9. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 9.

Praktična rješenja

Države članice osiguravaju postojanje praktičnih rješenja kojima se olakšava traženje dokumenata dostupnih za ponovnu uporabu kao što su popisi izvora glavnih dokumenata s odgovarajućim metapodacima, dostupni *online* gdje je to moguće i prikladno, te u strojno čitljivom obliku, te portali koji su povezani s popisima izvora. Ako je moguće, države članice olakšavaju međujezično traženje dokumenata.”

10. Članak 11. mijenja se kako slijedi:

(a) stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ovaj stavak ne primjenjuje se na digitalizaciju kulturnih izvora.”;

(b) umeće se sljedeći stavak:

„2.a Neovisno o stavku 1., tamo gdje se isključivo pravo odnosi na digitalizaciju kulturnih izvora, razdoblje isključivosti općenito nije dulje od deset godina. U slučaju kada je to razdoblje dulje od deset godina, njegovo trajanje podložno je preispitivanju u jedanaestoj godini i, ako je primjenljivo, svakih sedam godina nakon toga.

Dogovori kojima se daju isključiva prava iz prvog podstavka su transparentni i javni.

U slučaju isključivog prava iz prvog podstavka, dotičnom tijelu javnog sektora osigurava se besplatan primjerak digitaliziranih kulturnih resursa kao dio tih dogovora. Taj primjerak dostupan je za ponovnu uporabu nakon isteka razdoblja isključivosti.”;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Isključivi dogovori postojeći 1. srpnja 2005. koji ne ispunjavaju uvjete za izuzeće prema stavku 2. prestaju istekom ugovora ili svakako najkasnije 31. prosinca 2008.”;

(d) dodaje se sljedeći stavak:

„4. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., isključivi dogovori postojeći 17. srpnja 2013. koji ne ispunjavaju uvjete prema stavcima 2. i 2.a prestaju istekom ugovora ili svakako najkasnije 18. srpnja 2043.”

11. Članak 13. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 13.

Preispitivanje

1. Komisija prije 18. srpnja 2018. preispituje primjenu ove Direktive te Europskom parlamentu i Vijeću priopćuje rezultate tog preispitivanja zajedno s eventualnim prijedlozima izmjena ove Direktive.

2. Države članice svake tri godine Komisiji podnose izvješće o dostupnosti informacija javnog sektora za ponovnu uporabu i uvjetima pod kojima su dostupne te praksama o pravnom lijeku. Na temelju tog izvješća koje je javno, države članice preispituju provedbu članka 6., posebno u pogledu naplate koja je veća od graničnih troškova.

3. Preispitivanje iz stavka 1. se posebno odnosi na područje primjene i učinak ove Direktive, uključujući opseg povećanja ponovne uporabe dokumenata javnog sektora, učinke načela primijenjenih na naplatu i ponovnu uporabu službenih tekstova zakonodavne i administrativne prirode, interakciju između pravila o zaštiti podataka i mogućnosti ponovne uporabe, kao i daljnje mogućnosti poboljšanja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i razvoja europske industrije sadržaja.”

Članak 2.

1. Države članice do 18. srpnja 2015. donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

One primjenjuju te mjere od 18. srpnja 2015.

2. Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. lipnja 2013.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
A. SHATTER